

Universitatea "Al.I. Cuza"-Iași
Facultatea de Litere
Colectivul de Jurnalism și Științe ale Comunicării

Științe ale limbajului și ale comunicării (curs) *expuneri ex cathedra, dar și exploatarea metodelor interactive*

Abordarea pluridisciplinară a comunicării ca proces cognitiv, unde limbajul natural are un rol deosebit de important

Pregătire fundamentală

Anul I, un semestru, săptămânal plus două ore săptămânal de seminar

Titularul cursului : conf. dr. Dan Stoica

Responsabil seminarii: dr. Daniela Gîfu

Evaluare : examen scris la sfârșitul semestrului. La notare va fi luată în considerație, în proporție de 50%, activitatea studenților în ședințele de seminar

Obiective: transmiterea de cunoștințe teoretice și practice privind comunicarea cu ajutorul sistemelor de semnificație (de orice natură, dar cu privilegierea problematicilor limbajului natural) și rolul acestora în procesul de cunoaștere.

Programa analitică

A. Concepte fundamentale ale științei semnelor și a semnificației

- Clasificarea semnelor
- Semiologia ca știință a comunicării. Semiotica, teorie a tuturor sistemelor de semnificație (o translingvistică ?)
- Verbal și non-verbal în structurarea mesajelor : studierea "realității concrete a limbajului..." (cf. Mihail Bahtin)
- Semiologia/semiotica : orientări științifice într-"o teorie a semnificației care urmărește să explice condițiile de percepere și de producere a sensului"

B. Comunicarea ca știință. Definiție. Metode. Cîmpul social al comunicării. Elaborarea științei comunicării : repere istorice (precursori, fondatori). Situația actuală a cercetării în știința comunicării

- Sincretismul metodologic al științei comunicării : convergența ciberneticii, antropologiei, psihologiei, sociologiei, semioticii, structuralismului etc. într-un demers pluridisciplinar
- Interacționismul
- Procesul de comunicare : individul și alteritatea în actul de comunicare, comunicarea interindividuală, comunicarea în grup, comunicarea de masă
- Canale și tehnici de comunicare. Coduri lingvistice și nelingvistice în construirea, transmiterea și decodarea mesajelor

- Modele comunicaționale : modele fundamentale, modele de influență, modele de efect pe termen lung
- ipostază a interacțiunii sociale : conversația . Delimitări și definiții în cadrul paradigmei “perechi de adiacență”. Exteriorul sistemului : participanții. Interiorul sistemului : structuri, strategii, tactici conversaționale
- Concluzii : comunicarea ca “proces în care ceva funcționează ca semn și în cursul căruia producem și interpretăm semne” (cf. Morris). Înțelesuri ale termenului *comunicare*.
- Reprezentare și metareprezentare, fundamentul psiho-social al comunicării

Bibliografie selectiva (orientativă – conține lucrările menționate în curs). Lucrările marcate cu un asterisc intră în bibliografia minimală)

- *Baylon, Christian-Mignot, Xavier, *Comunicarea*, Iași, Ed. Univ. "Al.I.Cuza", 2000
- Birdwhistell, Ray L., *Kinesiks and context. Essay on body motion communication*, Philadelphia, University of Pennsylvania Press, 1970
- Carpov, Maria, *Introducere la semiologia literaturii*, București, Univers, 1978 (partea I)
- Carpov, Maria, *Captarea sensurilor*, București, Ed. Eminescu, 1987
- Carpov, Maria, *Prin text, dincolo de text*, Iași, Ed. Univ. Al.I. Cuza , 1999
- Carpov, Maria (coord.), *Interacțiunea*, Bacău, Editura Universității, 2004
- *DeFleur, Melvin L.-Ball-Rokeach, Sandra, *Teorii ale comunicării de masă*, Iași, Polirom, 1999
- *Dinu, Mihai, *Comunicarea*, București, Ed. Științifică, 1997
- Durand, Jacques, *Les formes de la communication*, Paris, Dunod, 1981
- Escarpit, Robert, *Théorie générale de l'information et de la communication*, Paris, Hachette, 1980
- Fiske, John-Hartley, John, *Semnele televiziunii*, Iași, Ed. Institutul European, 2002
- *Goodman, Norman, *Introducere în sociologie*, București, Ed. LIDER, 1998
- Hall, Edward T., *La dimension cachée*, trad. de l'anglais, Paris, Seuil, 1978
- Hall, Edward T., *Le langage silencieux*, trad. de l'anglais, Paris, Seuil, 1984
- *Kapferer, Jean-Noël, *Căile persuasiunii*, București, Ed. comunicarea.ro, 2002
- Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *Les interactions verbales*, Paris, Armand Colin, 3 volumes, 1990-1994
- *Klinkenberg, Jean-Marie, *Précis de sémiotique générale*, Be Boeck Université, 1996
- *Lohisse, Jean, *Comunicarea. De la transmiterea mecanică, la interacțiune*, Iași, Polirom, 2002
- *McQuail, Denis, *Comunicarea*, Iași, Ed. Institutul European, 1999
- *Sebeok, Thomas, *Semnele : o introducere în semiotică*, București, Humanitas, 2002
- Sfez, Lucien, *Critique de la communication*, Paris, Seuil, 1990
- Sperber, Dan et Wilson, Deirdre, *La pertinence. Communication et cognition*, trad. de l'anglais, Paris, Minuit, 1989
- Vaina, Lucia and Hintikka, Jaakko (edited by), *Cognitive Constraints on Communication*, Dordrecht/Boston/Lancaster, D. Reidel Publishing Company, 1985

*Van Cuilenburg, J. J. et al., *Știința comunicării*, București, Humanitas, 1998
Watzlawick, Paul et al., *Une logique de la communication*, trad. de l'anglais, Paris, Seuil,
1979
Winkin, Yves (ed.), *La nouvelle communication*, Paris, Seuil, 1981